

Cyngor Cymuned Llanystumdwy

Rhaglen waith y Cyngor - nos Iau, 5ed o Fedi 2024 yn brydlon am 7:00 y.h. yn Neuadd Llanystumdwy, a drwy Zoom.

1. Ymddiheuriadau.
2. Cyflwyno a chadarnhau cofnodion cyfarfod y Cyngor gynhaliwyd ar 11eg o Orffennaf 2024.
3. Llofnodi cadarnhâd taliadau BACS Gorffennaf ac Awst 2024
4. Datgan buddiant personol.
5. Cynghorydd Margaret Griffith yn ymddiswyddo 01.09.2024
Derbyniwyd ebost ganddi, yn diolch i holl aelodau'r Cyngor y rhai presennol a thros y blynyddoedd am eu cefnogaeth a'u cyfeillgarwch dros y 36 mlynedd diwethaf.
6. Cynhadledd Arfer Arloesol 2024, Un Llais Cymru - dydd Mercher 16.10.2024 yn Llanelwedd.

Materion gan Cyngor Gwynedd

7. Ymgynghoriad system bleidlais sengl drosglwyddiadwy Cyngor Gwynedd

Rhodddwyd hawl drwy Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 i unrhyw brif Gyngor yng Nghymru adolygu y drefn ar gyfer ethol ei cynghorwyr. Yn ôl Adran 5 rhodddwyd y dewis i'r Cyngor barhau gyda system gyfredol o gyntaf heibio i'r postyn neu symud i System Pleidlais Sengl Drosglwyddadwy. Mewn cyfarfod ar 07.12.2023 penderfynodd Cyngor Gwynedd:

“Bod y Cyngor yn cychwyn proses all arwain at fabwysiadu System Pleidlais Sengl Drosglwyddadwy ar gyfer etholiadau Cyngor Gwynedd.”

Cyn y gall y Cyngor ddodi farn ar newid y system bleidleisio mae'n ofynnol ei bod yn ymgynghori â dwy garfan benodol, etholwyr lleol a chynghorau tref a chymuned.

Mae'r ddogfen ymgynghori wedi cael ei anfon at bawb o flaen y cyfarfod ac mae'r ffurflen ymateb ar gael ar y linc sydd arno. Bydd yr ymgynghoriad yn agor ar y 15fed o Orffennaf 2024 ac **yn cau am 17:00 ar y 15fed o Fedi 2024.**

8. Ceisiadau cynllunio a ddaeth yn ystod Gorffennaf ac Awst 2024 - derbyniwyd sylwadau drwy ebost gan y cynghorwyr ar y tri cais isod:-

- a) Cais rhif C24/0611/41/LL - Fferm Bron Eifion, Llanystumdwy - Codi adeilad amaethyddol dros fuarth fferm presennol a pwll biswail presennol.
Dim gwrthwynebiad.

- b) **Cais rhif C24/0636/41/DT - Ty'n Morfa, Llanystumdwy** - Dymchwel modurdy presennol ac adeiladu modurdy a gweithdy newydd gyda ystafell uwchben yn y to fel swyddfa.
Dim gwrthwynebiad ond gobeithiwn y bydd amodau cynllunio'n atal y modurdy rhag cael ei ei ddefnyddio fel llety gwyliau/annedd.
- c) **Cais rhif C24/0582/41/DT - Gwylfa, Chwilog** - gosod pwmp gwres.
Dim gwrthwynebiad.

9. **Ceisiadau cynllunio sydd angen penderfyniad:-**

- a) **Cais rhif C24/0665/41/LL - Cadair Elwa, Llanygybi** - tŷ gweithiwr amaethyddol.
- b) **Cais rhif C24/0596/41/TC - Capel Moriah, Llanystumdwy** - Tystysgrif datblygiad cyfreithlon (defnydd arfaethedig) i sefydlu y gall meddianaeth cyntaf yr annedd a gymeradwywyd o dan ganiatâd Cynllunio C21/0420/41/LL fod yn ddefnydd ail gartref.

10. **Sedd wag yn Ward Llanystumdwy.** Clerc wedi cael gwybod gan Huw Elfed Williams, Swyddog Etholiadau nad oedd neb wedi ymateb. Felly, fe wnaeth anfon rhybudd Hysbysiad Cyfethol at y Clerc, ac fe'i osodwyd o flaen y Neuadd a'r Plu yn Llanystumdwy 28.06.2024, gyda dyddiad cau **09.07.2024** er mwyn medru cyfethol. **Angen trafod.**

11. **Cynllun Datblygu Lleol Gwynedd - Galw am Safleoedd**

Mae Cyngor Gwynedd eisiau gwybod am safleoedd posib a allai fod yn addas i'w datblygu a'u gwarchod o fewn ardal yr Awdurdod Cynllunio Lleol. Estynnir gwahoddiad i'r cyhoedd, grwpiau cymunedol, datblygwyr a thirfeddianwyr gyflwyno safleoedd posib i'w cynnwys yn y Cynllun.

Bydd y gofrestr ar gyfer cyflwyno safleoedd posib yn cael ei agor ar 10.07.2024 am gyfnod o 12 wythnos. **Bydd y gofrestr yn cau ar 02.10.2024.**

Mae'n bosib cyflwyno tir ar gyfer ystyriaeth i'w gynnwys o fewn y Cynllun Datblygu Lleol ar gyfer nifer o ddefnyddiau (e.e. tai, cyflogaeth, manwerthu) neu mae posib cynnig tiroedd ar gyfer ystyriaeth i'w warchod rhag ei ddatblygu.

Sut i gyflwyno ' Safle Posib' - y ffordd orau i gynnig safle yw llenwi'r ffurflen cynnig Safle Posib ar-lein. Mae'r ffurflen yn galluogi cynnigwyr safleoedd i gynhyrchu a chyflwyno map, cael gwybodaeth am gyfyngiadau, gweld y canllaw ar gyfer cyflwyno safle ac uwch lwytho dogfennau perthnasol.

Materion yn y gymuned.

12. **Llanystumdwy**

- a) **Cais i gael bin yn 'lay-by' Mynwent Llananytumdw**
Derbyniwyd cais yn gan Bwyllgor y Fynwent yn gofyn i'r Cyngor Cymuned wneud ymholiad i gael bin Cyngor o flaen y Fynwent, un sefydlog trwm fel sydd yma ac acw yng nghanol trefi.

Mae llawer o ymwelwyr yn defnyddio bin y Fynwent ar y funud ac yn rhoi pob math o sbwriel yn y bin brown sydd yno ac yn creu trafferth.

b) **Llwybr Clawdd Llanw o Bont Fechan am Ty'n Morfa, Llanystumdwy**

Llawer o ganclwm yn ymyl yr afon, ac mae Cyngor Gwynedd wedi cysylltu gyda Dŵr Cymru (sydd berchen y tir o dan sylw) i'w gwneud yn ymwybodol fod angen iddynt drin y planhigyn ymledol yma.

Hefyd derbyniwyd ebost gan drethdalwr yn bryderus am y gwaith barbio mewn rhannau o'r llwybr yma, sef "torriant o dan dyfiant cyfagos i'r llwybr a'r tyfiant hwnnw wedyn yn disgyn ar draws y llwybr a'i wneud yn amhosib neu fan leiaf yn beryglus i'w gerdded, drain a thyfiant ar uchder wynebaw pobol heb eu torri o gwbl. Y Clerc am gysylltu hefo'r person sydd yn barbio'r llwybr.

13. **Rhoslan/Ynys**

14. **Chwilog**

15. **Pencaenewydd/Sardis**

16. **Llangybi**

a) **Cae chwarae Llangybi - peintio offer.** Y gwaith peintio wedi cael ei wneud rwan gan Mr Gareth Jones, sef y cylchdro, a'r ddwy ffram siglen.

b) **Llawr newydd o dan yr offer** - angen trafod.

17. **Materion Ariannol**

Adroddiad Ariannol gan y Clerc a'r Swyddog Ariannol Cyfrifol.

Bydd y Clerc yn anfon ebost at y cynghorwyr i gyd cyn y cyfarfod, drwy gynnwys dogfen 'excel' o'r sefyllfa ariannol hyd at 30.08.2024. Mae hyn yn cadw golwg manwl ar y gwariant sydd eisioes wedi ei wneud.

18. **Treth ar Werth** - wedi hawlio £306.36 yn nol am y flwyddyn 01.04.23 - 31.03.24 ar 29.08.24.

19. **Praesept** - derbyniwyd yr ail hanner, sef £10,000.00 fis Awst gan Cyngor Gwynedd.

20. **Archwilio mewnol - Cyngor Gwynedd** - y Clerc wedi derbyn 2 'ffob' banc ar gyfer Cynghorydd Aled Evans a Sian Parry. Gellir wedyn gychwyn y drefn o awdurdodi pob taliad ar-lein BACS sydd angen ei wneud yn dilyn y cyfarfod, yn dilyn argymhelliad yr Adran Archwilio.

Eglurodd yr archwilydd, hefo'r taliadau ar-lein, mae'n bosib cael ail berson i awdurdodi taliad ar-lein efo HSBC erbyn hyn fel bod taliad methu gadael y cyfrif hyd nes i ail berson awdurdodi (fel ail lofnod ar siec). Dywedodd bod nifer o gynghorau efo trefniadau mewn lle ar gyfer cymeradwyo taliadau fel hyn cyn iddynt gael eu prosesu ond mae risg yn parhau gan nid oes rheolaethau dros atal unigolyn rhag prosesu taliad heb gymeradwyaeth aelod arall.

Mae'r Clerc wedi cysylltu hefo Un Llais Cymru ynglŷn a hyn, a dywedodd fod drafft Polisi Rheoliadau Ariannol newydd ar y ffordd ganddynt, a bydd angen ychwanegu hyn at y polisi newydd.

21. **Archwilio allannol** - y Clerc wedi anfon y dogfennau i gael ei archwilio drwy ebost at Archwilio Cymru ac wedi rhoi rhybudd hysbysiad archwilio ar wefan y Cyngor, a'r hysbysfyrdau yn pennu'r dyddiad ar gyfer hawliau etholwyr i ofyn cwestiynau neu wneud gwrthwynebiadau yn ystod yr archwiliad.

22. **Rhestr datganiad blynyddol o gydnabyddiaeth a wnaed i gynghorwyr rhwng 01.04.2023 - 31.03.2024.** Mae'r Clerc wedi anfon rhestr at Banel Annibynnol Cymru ar gydnabyddiaeth ariannol. Gwnaeth pawb ddatgan nad oeddent eisiau hawlio'r swm.

23. **Costau a threuliau Cynghorwyr 01.04.2024 - 31.03.2025** – gall pob aelod hawlio £156.00 y flwyddyn (sy'n cyfateb i £3 yr wythnos) tuag at dreuliau ychwanegol (yn cynnwys gwresogi, goleuadau, pŵer a band eang) sy'n gysylltiedig â gweithio gartref. **Bydd angen i bawb anfon y ffurflen at y Clerc i nodi ei bod yn gwneud cais amdano, neu ei wrthod.**

24. **Diffibriliwr** – Pencaenewydd, Llangybi a Sardis – derbyniwyd cais gan Mr Ifor Davies, Llecyn, Pencaenewydd yn dweud nad does ffynhonell ar gael i ariannu y tri lleoliad yma. Gofynwyd a fyddai yn bosib trafod hyn gan ei fod yn adnodd gwerthfawr yng nghefn gwlad. “Mae tri di-ffib yn talgylch Pencae. Fe gododd Clwb Ffermwyr Ieuan Llangybi arian rai blynyddoedd yn ôl i'w prynu a'u lleoli, fi sydd bellach yn gwirfoddoli i edrych ar eu hol. Byddaf yn eu archwilio bob tri mis i sicrhau eu bod ar gael ar bob amser os bydd galw. Ar ôl archwiliad byddaf yn diweddarau safle wê y British Heart Foundation, dyma'r safle y bydd y gwasanaeth iechyd yn cyfeirio ato pan fo angen am di-ffib. Yn y gorffennol mae'r gwasanaeth iechyd wedi bod yn cyflenwi padiau a batris fel bo'r angen e.e. dyddiad defnydd y padiau wedi mynd heibio, oes batri wedi dod i ben. Cefais wybod yn ystod y flwyddyn ddiwethaf fod perygl i'r trefniant yma fod yn dod i ben, a bellach mae hyn yn wir. Mae'n sicr fod pob defib cymunedol yn yr un sefyllfa.

Yr oblygiadau ar gyfer y dair uned yw.

1. Bydd angen sicrhau padiau ar gyfer pob uned fel bydd ei hoes yn dod i ben (oes 5 mlynedd). Cost £144 yn cynnwys TAW ar hyn o bryd.
2. Angen cyflenwad o fatris fel bod angen (oes 5 mlynedd). Cost nawr £66 yn cynnwys TAW.
3. Ystyried rhoi padiau sydd yn addas ar gyfer plant. Cost nawr £112.80. dim yn yr unedau ar hyn o bryd”.

25. **Taliad** BACS wedi cael ei gwneud yn dilyn y cyfarfod diwethaf - wedi talu Criccieth Cleaning fis Awst 2024, ar ol cael caniatad gan y Cadeirydd.

Enw/Rheswm	Rheswm	Pris £	TAW	Cyfanswm Taliad £	Taliad BACS £
Criccieth Cleaning	Glanhau llochesi bws	<u>182.50</u>	<u>36.50</u>	<u>219.00</u>	<u>219.00</u>

26. **Taliadau** BACS angen cael ei gwneud yn dilyn y cyfarfod:

Enw/Rheswm	Rheswm	Pris £	TAW	Cyfanswm Taliad £	Taliad BACS £
D. F. Thomas	Lwfans costau a threuliau Cynghorwyr(01.04.24-31.03.25)	<u>156.00</u>		<u>156.00</u>	<u>156.00</u>
G. L. Jones	Peintio offer Cae Chwarae Llangybi (916)	<u>1490.00</u>		<u>1788.00</u>	<u>298.00</u>
ALCC	Tâl Aelodaeth 12.09.24-11.09.25	<u>50.00</u>		<u>50.00</u>	<u>50.00</u>
Cyngor Gwynedd	Archwilio mewnol 01.04.23-31.03.24 (007950C0016872D)	<u>315.00</u>		<u>63.00</u>	<u>378.00</u>

27. Cyflog mis Awst 2024 y Clerc i'w rannu rhwng y Clerc a Chyllid a Thollau EM.

Enw/Rheswm	Swm £	Cyfanswm Taliad net £	Taliad BACS:- £
Cyflog sylfaenol y Clerc, Awst 2024 35 awr y mis x £17.16 = £600.60	600.60 = Llai treth £120.12 = <u>£480.48</u>	<u>480.48</u>	<u>480.48</u>
Cyllid a Thollau EM Treth ar enillion y Clerc Awst 2024	600.60 x 20% = <u>£120.12</u>	<u>120.12</u>	<u>120.12</u>
Costau swyddfa'r Clerc Awst 2024	£26.00	<u>26.00</u>	<u>26.00</u>

Materion hwyr

Bydd angen penderfynu os mai ar y nos Iau **03.10.2024** fydd y cyfarfod nesaf, yn Neuadd Chwilog, a threfnu cyfarfod Busnes/Cyllid hefyd ar yr un noson, efallai o flaen y prif gyfarfod.

It is possible to get an English translation of any minute, please contact the Clerk.